

Alsózsolcai Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

MŰVÉSZETI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Módosította:

Szabóné Bán Mária

Szabóné Bán Mária
főigazgató-helyettes

Alsózsolca, 2024. augusztus 30.

Tartalomjegyzék

1. INTÉZMÉNYI ADATOK:	3
2. BEVEZETÉS	4
2.1. AZ ISKOLA SZELLEMISSÉGE, ISKOLÁNK ALAPVETŐ PEDAGÓGIAI CÉLKITŰZÉSEI	4
2.2. AZ ISKOLA TÖRTÉNETE	4
3. A MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	5
3.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVE, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	5
3.2. AZ EGYES MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	7
3.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	9
3.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	10
3.5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	11
3.6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	12
3.7. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	13
4. HELYI TANTERV	14
4.1. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	14
4.2. TANULÓI JOGVISZONY, ÁTJÁRHATÓSÁG	14
4.3. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, ÉS A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI	15
4.4. TOVÁBBHALADÁS, MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	17
4.5. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA	18
4.6. AZ ISKOLAI ÉLET ÉS MUNKARENDJE	18
4.7. HAGYOMÁNYOK	19
4.8. KAPCSOLATRENDSZER	19
4.9. ZÁRÓGONDOLAT	20
5. MELLÉKLET	21

1.Intézményi adatok:

- **Intézmény neve:** Alsózsolcai Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- **Székhelye:** 3571 Alsózsolca Kassai út 23.
- **Intézmény OM azonosítója:** 029107
- **Intézmény alaptevékenysége:** alapfokú művészeti nevelés és oktatás
- **Az alapfokú művészetoktatás indításának időpontja:** 1996
- **Az intézmény alapítója:** Alsózsolca Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete
- **A művészeti iskola tanszakai:**
 - **Zeneművészeti ág- klasszikus zene**
 - ✓ *fafűvós tanszak:* furulya, fuvola, klarinét, szaxofon
 - ✓ *rézfűvóstanszak:* trombita,
 - ✓ *akkordikus tanszak:* ütő
 - ✓ *billentyűs tanszak:* zongora
 - ✓ *zeneismeret tanszak:* szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom
 - ✓ *kamarazene tanszak:* kamarazene, zenekar
 - **Táncművészeti ág**
 - ✓ *társastánc tanszak:* gyermektánc, társastánc, viselkedéskultúra, társastánc-történet
 - **Képző- és iparművészeti ág:**
 - ✓ *képzőművészeti tanszak (E/1-A/3):* vizuális alapozó gyakorlatok, grafika és festészet alapjai, vizuális alapozó gyakorlat
 - ✓ *grafika és festészet tanszak (A/4-T/10):* grafika és festészet műhelygyakorlat, vizuális alkotó gyakorlat
- **Az intézmény működő évfolyamainak száma:** 2 év előképző
+ 6 év alapfok
+ 4 év továbbképző
- **Az intézménybe felvehető tanulószám:**
 - Zeneművészeti ág 105 fő
 - Táncművészeti 105 fő
 - Képző- és iparművészeti ág 100 fő
- **Telephelyek száma:** 2
- **Az intézmény fenntartója:** Miskolci Tankerületi Központ
- **Az intézmény főigazgatójának neve:** Nagyné Tóth Zita
- **Nevelőtestületi véleményezés dátuma:** 2024. augusztus 30.
- **Nyilvánosságra hozatal módja:** nevelőtestületi értekezlet, szülői értekezlet, diákönkormányzati megbeszélés, iskola honlapja
- **Tervezett felülvizsgálat időpontja:** 2028.

2. Bevezetés

2.1. Az iskola szellemisége, iskolánk alapvető pedagógiai célkitűzései

Globalizálódó világunkban, ahol a gyerekek számára az érték nem mindig a megfelelő tartalommal bír, mindannyian hiszünk és képviselünk olyan alapvető pedagógiai elveket, mint:

- a művészeti képzés embernevelő, értékközvetítő szerepe, hatása
- a tanuló személyiségének kibontakoztatása
- a foglalkozás során az egyéni képességek figyelembevétele, fejlesztése
- példaadással való nevelés.

Munkánk során ezeket figyelembe véve törekszünk arra, hogy a művészeti képzés elsajátítása mellett, a hozzánk járó gyerekek egész személyiségét fejlesszük. Nyissuk ki szemüket a művészetekre, teremtsünk olyan közeget, ahol a komolyzene, a tánc és a képzőművészetek szeretete természetes, értékes tulajdonság.

Munkánk középpontjában két dolog áll:

- a gyermek személyiségének a fejlesztése a különböző művészeti ágakon és az
- értékközvetítés.

Ennek a két célnak az eléréséért tevékenykedünk, hogy hogyan, mi módon, azt fogalmazzuk meg pedagógiai programunkban. A megvalósítás mikéntjére sok lehetőség adódik, mely függ a tantestület, a tanulók összetételétől és bizonyos mértékig függ az anyagi lehetőségektől is. A célok azonban világosak, melyek mentén tevékenykedni kívánunk.

2.2. Az iskola története

Alsózsolca nagyközségben 1987-ben szervezték meg a zeneoktatást. A szervezés módja az akkori előírások és praktikus okok miatt hasonló módon történt, mint a megye más településein. Egy másik működő - jelen esetben a miskolci Egressy Béni Zeneiskolával - intézménnyel kötöttek együttműködési megállapodást, és kihelyezett tagozatban kezdődött meg a képzés. Ilyen nagyságú településen a képzés megindítása teljes mértékben indokolt volt és az akkori helyzetben a megszervezés módja az akkori viszonyok között a leginkább megfelelt. Az indulás évétől a növendékek száma fokozatosan emelkedett, az 1995/96-os tanévben 120 fő volt. A főállású pedagógusok száma változó volt. Ez a tanulói létszám már lehetővé tette a kihelyezett tagozat jellegének megszüntetését és az általános iskola többcélú intézménnyé történő átalakítását. Az 1996/97-es tanévet már önállóan kezdtük, mint a Herman Ottó Általános és Művészetoktatási Iskola zenetagozata. A művészetoktatás még csak zeneoktatást takart, de távlati célunk volt, hogy más művészeti tevékenységet is folytathassunk.

2002-ben táncművészeti ágon társastánc tanszakkal bővítettük alapfokú művészeti iskolánkat. Az elmúlt évek alatt a társastánc csoportok több minősítő versenyen ezüst és arany fokozatot értek el. A hagyományos tanév végi táncfesztivál már túlnőtte az iskola falait, s évek óta igényes bemutatkozási lehetőség nemcsak tanulóinknak, hanem a környék iskoláinak is. A városi Községi Házzal szervezve minősítő verseny lett a hagyományos táncgála.

A zeneművészeti ág tanulói is eredményesen szerepelnek országos és területi versenyeken. Iskolánkban tanító zenetanárokból tanári zenekar is működött.. Repertoárúkon a komolyzene mellett dzsessz és igényes könnyűzenei darabok voltak. Ez a sokoldalú együttzenélés nagyszerű példát mutatott a zenét tanuló gyerekeknek. Összetartó ereje van, kedvet ad a további zenéléshez. A több, mint 30 éves zenei képzés eredményeképpen sok olyan tanítvánnyal büszkélkedhet az iskola, akik zenei pályán folytatták tanulmányaikat, ill. már zenetanárként tevékenykednek. 2006 nyarán kapta iskolánk azt a feladatot a fenntartó önkormányzattól, hogy a település másik két iskolájában megszűnő magán művészeti iskola eddigi növendékeinek szervezze meg az alapfokú művészetoktatási képzéseket képző- és iparművészeti ágon, valamint szín- és bábművészeti ágon. Az utóbbi már megszűnt. Jelenleg három csoport működik a képző- és iparművészeti ágon a Benedek Elek Tagiskolában. Művészeti iskolás tanítványaink rendszeresen fellépnek iskolai és városi rendezvényeken.

3.A MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVE, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Intézményünk pedagógiai alapelvei, hogy a minőségközpontúságot és a tehetséggondozást állandóan szem előtt tartva, tevékenységünk szolgáltató jellegét megőrizzük. A ránk bízott gyerekek emberi értékeit, lelki egészségét, értelmi és érzelmi intelligenciáját, magatartási szokásait, alkotásvágyát, alkotó képességét sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő, esélyegyenlőségre lehetőséget adó légkör megteremtésével biztosítjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetség ígéreték individuális fejlesztésére, a tanulók művészi kifejező képességeinek kibontakoztatására, a vele született kíváncsiság, az eredetiség megőrzésére. Olyan eszközrendszert kívánunk a kezükbe adni, mely a jelen és jövő problémáinak megoldásához nyújt lehetőséget, illetve elősegíti a pozitív életszemlélet kialakulását.

Az intézmény céljai

Az alapelvekben megfogalmazott pedagógiai hitvallást, nevelési eszményt, vállalt értékrendet nevelő-oktató munkánk stratégiai és operatív céljai támasztják alá, melyek az iskolában folyó művészetoktatás egészére, teljes tevékenységrendszerére vonatkoznak.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt stratégiai céljai az alapelvekből következően az alábbiak:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése,
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- az iskolahasználók, illetve a pedagógusok igényeinek megfelelően az intézmény szolgáltató jellegének további erősítése,
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása.

Operatív céljaink

Az intézmény egészét átfogó minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében:

- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusban egyaránt.

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- tanulás és munkafegyelem megőrzése,
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása.

Az iskolahasználók igényeihez alkalmazkodó szolgáltató jelleg erősítése érdekében:

- a tanulók, szülők igényeinek (pl. felelősségtudat, értékmegőrzés, a szép és a kulturált környezet iránti igény) figyelembevétele.

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása,
- kreativitásfejlesztés,
- továbbtanulási esélyek növelése.

Az intézmény feladatai

A pedagógiai alapelvek elérését meghatározó célrendszer konkrét feladatok elvégzésével valósulhat meg. A feladatok tehát a cél elérését teszik lehetővé.

Feladataink:

- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága, havonta)
- rendszeres igényfelmérés
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása
- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás
- többirányú művészeti alapkészségek kialakítása.

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer
- egy-egy feladat megoldására projektmódszer alkalmazása
- tehetséggondozó eljárások
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer
- közösségfejlesztő módszer
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka
- kiscsoportos oktatás.

Nevelési eszközök:

- minta, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, munkák kiállítása, koncerteken, versenyeken való szereplés, jutalmazás.

3.2. AZ EGYES MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó művészeti nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

Zeneművészeti ág

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

- A művészetoktatás területén az esztétikai érzék- és ízlésformálás.
- Koncerteken való részvétel, hangzó anyag hallgatása, tanári bemutatás, közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Tehetséggondozás.
- Kiscsoportos foglalkoztatás, B tagozatra vétel, találkozók, versenyeken való részvétel, hangversenyeken, óvodai bemutatókon, tanszaki koncerteken fellépés.
- Játékos, saját tapasztalatokhoz kötődő élményszerű tanítás:
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusokba történő aktív részvétellel való előkészítés, ösztönzés. A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejtése.

- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

Táncművészeti ág

Célunk, olyan belső légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol jól érzi magát a tanuló és a tanár egyaránt, ahol a tanuló is alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának. Tudatosan és radikálisan csökkenteni akarjuk a tanulókat érő kudarcélmények számát. A sikerélményen keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek.

Arra törekszünk, hogy a táncművészeti ágon minden tanuló saját képességeinek, lehetőségeinek optimumáig jusson el az értelmi és erkölcsi fejlődésben. Biztosítani kívánjuk részükre a teret, ahol gyakorolhatják és fejleszthetik képességeiket, felfedezhetik önmagukat.

- A művészeti képzés jellemformálás nélkül elképzelhetetlen, melyhez alapvetően szükséges a növendékek bizalmának megnyerése.
- Elsődleges kell, hogy legyen a munkára nevelés, amelynek tervszerűen kell történnie.
- Minden törekvésünk hiábavaló, ha a szülőkkal való kapcsolatot nem tudjuk kialakítani.
- Minden növendéknél ki kell bontakoztatnunk azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek (szorgalom, ambíció, akaraterő, emlékezőképesség, önbizalom, jó hallás, ritmusérzék).
- Az esztétikai, művészeti nevelés csak akkor érheti el célját, ha esztétikai, művészeti élményhez juttatjuk növendékeinket, hiszen a művészet éppen élményszerű átélhetősége révén válik az emberformálás eszközévé. Az élmények ereje, intenzitása a művészeti ágak tanulása során az érzelmekkel kerül kapcsolatba, amely kialakítja a befogadás és az önkifejezés milyenségét. A művészeti képzés éppen ezért a növendékekben számos olyan készséget és képességet alakít ki, amely megkönnyíti a tanulók munkáját és előrehaladását az élet más területein is.

A fenti feladatok megvalósítása kizárólag intézményünk nevelési és oktatási színvonalán múlik. Ebben a művészetet oktató pedagógus emberi hozzáértése, színvonalas tevékenysége a meghatározó, melynek kulcsa a pedagógus személyisége, szakmai felkészültsége, koncepciójának következetes végig vitele. Életvitelükkel sugározniuk kell a műveltség, a művészet és a harmonikus élet összetartozását. A múlt és jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésére, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Képző - és iparművészeti ág

Az alapfokú művészeti oktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcs, fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzelet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet, a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. A képzőművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a művészetek iránt érdeklődő tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a művészetekben való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését.

3.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben ötvöződnék. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit,

erősítve a közösséghez való kötődést. A művészeti iskola a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülőkkel együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját. Fontos szempont, tanulóink közösségi élményhez juttatása. A művészeti nevelésben elsődleges szerephez jut a siker örömeinek átélése. Növendékeink akkor tudnak igazán eredményesen előrehaladni, ha mások is rendszeres tanúik teljesítményüknek. A szereplés, a koncerteken és versenyeken való részvétel semmivel sem pótolható élményt nyújt számukra. A közösség, a szülők, a szaktanárok és a növendékek előtt nyújtott produkciók pozitív és negatív élményeinek együttes feldolgozásával nő a közösségi összetartozás érzése, egymás megbecsülése, a tolerancia, az egymás iránti felelősség érzet.

Iskolánkba egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek a gyerekek, ami azért lényeges, mert a művészetre nyitott, fogékony tanulóink rendszerint szívesen és örömmel fogadják be a tananyagot, és az elsajátítás folyamata is könnyebb.

1. Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együtt alkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető. Ugyanakkor pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmezetlenek, impulzívak, nonkonformista attitűdöt mutatnak. Ezeket a jelenségeket az alapfokú művészetoktatásban más tanszakra irányítással, illetve enyhébb esetekben szülői konzultációkkal, egyéni teljesítményütemezéssel, a személyiséghez illő téma- és technikaválasztással meg lehet oldani. A szuverén alkotói magatartásból, személyiségjegyekből adódó problémákat az alapfokú művészetoktatásban is kezelni kell.
2. Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Azonban azt fontos kiemelni, hogy az alapfokú művészetoktatás művészeti ágán megfigyelhető az a jelenség, hogy tanulóink tanulmányilag kimutathatóan jobb teljesítményre képesek, mint az iskolába beiratkozás előtt. A jelenség hátterében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll.
3. A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden gyermek számára egyenlően jó feltételeket, gazdag anyag választékot, jó felszerelést, kiváló személyi feltételeket biztosítsunk, ugyanis ez a legfontosabb feltétele a pedagógiai program eredményes megvalósulásának.

3.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók felismerjék a közösség erejét. Az együtt alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt. A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátiás képesség, a segítőkészség elmélyülhet. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejlődik az együtt gondolkodás élménye. A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások megerősítése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása hozzájárul a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektivitásához.

„A művészeti iskola a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját. A különböző tanszakokon csoportos oktatás folyik, ezért a közösségi nevelés elengedhetetlen feltétele az eredményes tevékenységnek. A művészeti képzésben elsődleges szerephez jut a siker örömeinek átélése. Növendékeink akkor tudnak igazán ösztönzést szerezni előrehaladásukban, ha mások is rendszeres tanulói teljesítményüknek. A szereplés, kiállítás fellépés semmivel sem pótolható élményt biztosít számukra. A közösség, a szülők, a szaktanárok, tanulótársak előtt nyújtott és bemutatott produkciók alkalmával kialakul a közösségi siker, vagy esetlegesen a kudarc átélésének képessége, mélyül az összetartozás érzése, egymás megbecsülése, a felelősségérzet, az önismereten és önbecsülésen keresztül növekszik a közösségi kommunikációs és érzelmi tényezők hatása.”

3.5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

„ A tehetség valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás kölcsönhatása.”
/Pedagógiai szakkifejezések 1997/

A tehetség kibontásában rendkívül fontos az információ felvétele és kezelése, a problémaérzékenység és a megoldásra való törekvés, valamint a kompetencia, tehát a hatékonyság, ügyesség érzése valamely területen. A tehetséggondozásnak ma többféle módja létezik: az elkülönítés (speciális tanfolyamok, osztályok, csoportok, műhelyek kialakítása), a gyorsítás (kiemelkedően tehetséges tanulók esetén a tanulási szakaszok lerövidítése), továbbá a dústítás (egy-egy téma mélyebb feldolgozása). Az alapfokú művészetoktatás keretein belül mindhárom módra lehetőség nyílik. A kreativitás kialakulását: a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő. Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók kibontakoztatását is feladatunknak érezzük. A tantárgyi programokat eleve úgy állítottuk össze, hogy az alapvetően szolgálja, biztosítsa a személyiségfejlődést, a tehetségkibontást, - ápolást. Olyan tantárgyi programokat készítettünk, melyben komoly szellemi megalapozásra épül fel a művészi képességfejlesztés. A tehetséggondozást teszik lehetővé a törvény által biztosított személyi és tárgyi feltételek. Az iskola alapítványa anyagilag is segíti az oktatás feltételeinek javítását, a különböző versenyek, vetélkedők, szabadidős tevékenységek, táborok, tanulmányutak megvalósulását, a tehetséges tanulók anyagi támogatását.

3.6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Zeneművészeti ág

Taneszközök, felszerelések:	darab
Kottapultáálvány	4
Zongoraszék	3+2
Dobszerelésre védőtok	1 garni túra
Furulyacsalád	34
Digitális zongora védőtok	1
Trombita	5
Békasor	1
Cintányér tisztító	1
Kottatartó	6
Metronóm	3
Cintányér állvány	2
Szintetizátor	2 +állv.
Csengettyű készlet bőrönddel	1
Klarinét	5+5
Szaxofon	2+2
Hangológép	1
Pianínó	3
Dob	1
Dobverők	6 pár
Marimba	1
Marimbaverő	4
Xilofon	1
Dallam és ritmus készlet /csörgő, xilofon, száncsengő,	1
Hangjegytábla	2

Táncművészeti ág

Taneszközök felszerelések:	
Tükörfal	3
Kellék és jelmeztár /lány, fiú ruha/garnitúra	3
cipő /lány, fiú/ garnitúra	1
CD lejátszó	1
balett rúd	1

Képző-és iparművészeti ág

Taneszközök felszerelések:	
Festőállvány	5db
Linometsző készlet	1
Mintázó pad	1
Ecsetek 4-10.sz.	15
Fémnyomtató	1
Égető kemence	1
Tűzzománc kemence	1

3.7. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

A szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása nélkülözhetetlen az eredményesség elérésében. A tanulmányi előmenetel során félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről. Az eredményeinkről, aktuális terveinkről, sikereinkről tájékoztatjuk a szülőket.

A szülők és pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- ***Szülői értekezlet***

Általános tájékoztatás, alkalom a szülők és a pedagógus személyes találkozására, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

- ***Nyílt tanítási nap***

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg a tanítási órák műhelymunkáját, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és a közösség életéről.

- ***Vizsgaelőadás, fellépés, kiállítás***

Célja, hogy az év során elsajátított anyagot hogyan tudják egy adott produkcióban bemutatni.

- ***Írásbeli tájékoztatás***

Az e-krétából értesülnek a szülők a havi és félévi érdemjegyről és a tanuló szorgalmáról. A szülő is ezen keresztül igazolja gyermeke hiányzását és jelezheti az iskola felé kéréseit.

4. Helyi tanterv

4.1. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösség egyeztetése, véleményalkotása segítségével a szaktanár választja meg az általa használandó taneszközöket. Az iskolai könyvtárból kölcsönözhetnek a tanulók kottákat, tankönyveket.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- illeszkedés a helyi tanterv anyagához, céljaihoz, sajátosságaihoz
- jól taníthatóság és jól tanulhatóság
- tartósság, igényes kidolgozás, kedvező ár
- torszerűség, könnyen értelmezhetőség
- választékos, igényes nyelv.

A taneszközök és segédletek kiválasztásának szempontjai:

- használhatóság, célszerűség
- széles körben való alkalmazhatóság
- korszerűség
- a kreativitást is fejlessze
- tartósság.

4.2. Tanulói jogviszony, átjárhatóság

Az iskola, induló évfolyamaira való belépés feltétele, a tanulók kiválasztásának elvei és módjai.

- Intézményünkben minden tanév végén jelentkezhetnek a művészeti képzés iránt érdeklődők, amelyet a helyi óvodákban, iskolákban hirdetünk.
- A jelentkező tanulók tudása és felkészültsége igen eltérő lehet. Ennek megfelelően nincs akadálya annak, hogy a jelentkező tanulmányait ne az előképző évfolyamok legelső évfolyamán kezdje meg, illetőleg nincs akadálya annak sem, hogy rögtön az alapfokú évfolyam valamelyikén kezdje meg tanulmányait.
- A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre. Az új tanulók mellett a már haladó évfolyamra járó növendékek is minden tanévzárót követően beiratkoznak intézményünkbe.

4.3 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, és a tanuló teljesítménye értékelésének formái

A tanuló elméleti tudását és gyakorlati tevékenységét rendszeresen értékeljük.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát az általunk kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Az elégségeshez szükséges ismeretek szintjét az évfolyamokra lebontott tantervi programok minimumszintjei jelzik.

A tanuló ismereteinek, készségeinek, képességeinek szintjét, a tanuló teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjeggyel értékeljük, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.

Félévkor azt értékeljük, hogy a tanuló az időarányos követelményeket minden szinten sajátította el. Év végén az adott évfolyam követelményei alapján összeállított feladat megoldására kerül sor. A megoldás érdemjegye, valamint a második félévi teljesítmény alapján történik az év végi osztályzattal való minősítés. A félévi és az év végi vizsgamunkák reprezentatív kiállítás által kerülnek bemutatásra.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük.

A számonkérésnél teljesíthető követelményeket állítunk a tanulók elé. Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését. A tanulók évközi munkáját folyamatosan figyelemmel kísérjük. Biztosítjuk a minél sokoldalúbb megnyilatkozást.

A számonkérés formái:

A tudásmérés széles skáláját alkalmazzuk (pl. szóbeli és írásbeli vizsgák, hangszerezési produkciók, gyakorlati megnyilvánulások, önálló gyűjtőmunka, rajzi, festési, mintázási, tervezési, tárgyalási produktumok).

Az értékelés általunk meghatározott kritériumai:

A szaktárgyi értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az értékelés fokozatai:

A művészetoktatási foglalkozások előkészítő első és második évfolyamain, kamara és zenekar órákon szöveges értékelést alkalmazunk /kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul/.

Alapfok és továbbképző évfolyamokon osztályzatokkal /jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen/ értékelünk.

Az értékelés általunk meghatározott rendszeressége.

- Minden tantárgyból havonta egy érdemjegyet kell adni a tanulónak.
- Negyed és háromnegyed évente áttekintjük a tanulmányi helyzetet, a gyengén teljesítők szüleit tájékoztatjuk.
- Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásolja a fejlődési ütem.
- Az értékelés közlésére felhasznált dokumentumok: e-kréta napló, bizonyítvány.

Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az e-krétán keresztül, és nyomtatott félévi értesítőn keresztül, az év végi osztályzatról a bizonyítvány könyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

A tanuló szorgalma értékelésének formái

A szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján történik. A szorgalomra adott érdemjegy, osztályzat a követelmények figyelembevételével fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A szorgalomértékelésének követelményei:

A szorgalom példás, ha a tanuló:

- felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi,
- óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mértén vesz részt a munkában,
- önművelése rendszeres és többirányú,
- szorgalmával példát mutat, serkent.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- tanórákra való felkészülésében rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt spontán aktivitással vesz részt,
- a tananyag iránt érdeklődik csupán,
- a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mértén
- igyekszik részt venni.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- óra alatt hullámzó aktivitást mutat,
- tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait érdektelenül végzi,
- érdeklődése nem aktív,
- önművelése rendszertelen.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi,
- az órai munkában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni.

A szorgalom értékelése: A tanulók szorgalmának értékelését a tantárgy pedagógusa végzi. Havonta az érdemjegyekről a tanulók és a kiskorú tanulók szülei a Kréta rendszerből értesülnek.

A szorgalom értékelésének formái:

Szóbeli és írásbeli dicséretetek. Az elektronikus naplóba beírt szöveges értékelések, érdemjegyek, a félévi és év végi osztályzatok.

4.4. Továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló (vagy a szülő) már a jelentkezéskor kezdeményezheti a magasabb évfolyamra történő felvételét. Az igazgató által megbízott felvételi bizottság (vizsgabizottság) a különbözeti vizsga alapján dönt, hogy melyik évfolyamon kezdheti meg tanulmányait. A vizsgabizottság javaslatára az igazgató dönt, hogy melyik évfolyamra vegyük fel a tanulót. Arra nincs lehetőség, hogy a tanuló a továbbképző évfolyamra iratkozzon be, ugyanis nincs meg a művészeti alapvizsga letételének előfeltétele. A tanulók az év végi beszámolókat követően a szaktanárok és vizsgabizottság által megállapított érdemjegyek alapján léphetnek magasabb évfolyamba. Ha a tanuló egy vagy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyamon a törzslapján, valamint az év végi bizonyítványába be kell írni.

- Az előképzős bizonyítványába szöveges értékelés és az alapfok első évfolyamba léphet. Az első évfolyamtól legalább elégséges érdemjegy kell a továbbhaladáshoz, elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javító vizsgát tehet. Két elégtelen érdemjegy esetén a nevelőtestület döntése szükséges a javítóvizsga lehetőségére.
- A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző osztály elvégzése után művészeti záróvizsgát tehet. A vizsgák letétele nem kötelező, de az a növendék, aki továbbképző osztályban kíván továbbtanulni, le kell, hogy tegye a művészeti alapvizsgát. Az előképző évfolyamból az alapfokú évfolyamra történő továbblépés előfeltételként nincs vizsgatételi kötelezettség.
- Ha a tanuló önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az igazgató engedélyével osztályát folytathatja.

Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

- ha a szülő vagy a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából a bejelentésben megjelölt napon
- az utolsó alapfokú évfolyam napján
- ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát
- az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján,
- ha a tanuló nem tesz záróvizsgát
- az utolsó évfolyam elérését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján
- térítési vagy tandíjfizetési hátralék miatt (amennyiben az eredménytelen felszólítás és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után) a döntés jogerőre emelkedésének napján
- ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal – a megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása áthelyezés másik iskolába, eltiltás az iskolából fokozatokot követően – kizárható az iskolából
- ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévben
- a 20/2012-es (VIII.31.) EMMI rendelet 51. §-a (7) e, f, pontja szerinti hiányzások esetén a tanulói jogviszony megszűnik.

4.5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, mely a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. Az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei az 1.sz. mellékletben található.

4.6. Az iskolai élet és munkarendje

Általános munkarend

A tanítási év munkarendjét – minden tanévben – az oktatási miniszter állapítja meg a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben. Ennek alapján készül el az iskola, éves munkaterve, amelyben meghatározásra kerül a nevelési év helyi rendje és a tanítás nélküli munkanapok felhasználása.

A tanulmányi kötelezettség teljesítése

(1) Ha a tanuló a művészeti iskolai kötelező foglalkozásokról /tanítási óra/ távol marad, mulasztását igazolni kell.

(2) A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a tanuló

-előzetes engedélyt kapott a távolmaradásra,

-beteg volt és ezt igazolja,

-hatósági intézkedés, vagy egyéb alapos ok miatt nem tudott a kötelező foglalkozáson részt venni.

(3) A tanulókkal és a szülőkkel a mulasztásra és igazolásra vonatkozó rendelkezéseket ismertetni kell.

Mulasztások igazolása

A tanuló előzetes engedély nélkül csak indokolt esetben /betegség, iskolai elfoglaltság/ maradhat távol a főtárgyi és kötelező óráiról. A hiányzást az első órán igazolni kell. Ha az igazolatlan hiányzások ismétlődnek, a szülőket írásban értesíteni kell. A tanuló hiányzásait a Krétában vezetni kell.

Jutalmazás

A jutalmazás lehetőségei: szaktanári dicséret, igazgatói dicséret. A dicséretben részesült tanulót a tanév végén az igazgató oklevéllel, könyvvvel, vagy más egyéb módon jutalmazhatja.

Fegyelmi eljárások

Azt a tanulót, aki a művészeti iskolai rendszabályokat súlyosan megsérti, fegyelmi eljárás keretében kiszabott büntetéssel kell súlytani. A kiszabható fegyelmi büntetések: megrovás, szigorú megrovás, kizárás.

4.7. Hagyományok

Hagyományosan megrendezésre kerülő programjaink:

- 3 növendékhangverseny, kiállítás
- 1 karácsonyi koncert
- 2 óvodai koncert
- 1 koncert az Öregek napközi-otthonában
- 1 iskolába hívogató
- 2 táncsoportok bemutatkozása

Verseny:

- 1 népdaléneklési verseny

Meghallgatások:

- 1 tanszaki meghallgatás tanszakonként, vagy tanáronként (nyilvános)
- 1 meghallgatás, amely az évvégi vizsga, zártkörű

Benedek Elek Tagiskolában kiállítás meseillusztrációkból

Herman gálán részvétel

A koncertekre, versenyekre, bemutatókra a szülőket meghívjuk.

4.8. Kapcsolatrendszer

Az iskolavezetés törekedett, és törekedni fog arra, hogy ne a világtól elzárkózva végezzük tevékenységünket, hanem nyitottan, érdeklődve. A zeneiskolák, művészeti iskolák közössége, már csak számuk miatt is kicsi, szoros kapcsolatot tartó. Rendszerezsek, minden hangszerre kiterjedők a megyei, és országos versenyek, találkozók. Az ezeken való részvételt mindenképpen támogatni szükséges, mert ezek azok az alkalmak, ahol a kollégák megismerkedhetnek más tanárok munkájával, eredményeivel. Ez mindig jó összehasonlítási alap. Továbbtanuló növendékeinket figyelemmel kísérjük.

Különösen fontos a Magyar Zene és Művészeti Iskolák Szövetségével való kapcsolatunk. A szövetség kitartó és magas szintű munkájának köszönhetően összefogja az ország iskoláit, ellátja őket szakmai, tanügy-igazgatási jogi és egyéb tanácsokkal, szervezi az országos rendezvényeket.

A művészeti tanszokok közötti együttműködés formái:

- közös fellépések, ünnepségek szervezése
- jeles napok, ünnepek színesítése
- tanévnyitó, tanévzáró ünnepség
- alapítványi bálakon való fellépések
- falunapokon történő közös szerepelés
- koncert és táncbemutató a szlovákiai pelsőci testvériskola tanulóinak.

4.9. Zárógondolat

Összegzésként Nemes Lászlótól - a Magyar Művészeti Iskolák Szövetségének volt elnökétől - idézünk:

„Hallatlanul nagy értéket adott a magyar nevelésügynek a művészeti oktatás, sokat tett hozzá a magyar kultúrához. Hozzájárult a falvak megtartó erejéhez, a hagyományok ápolásához. A művészet személyiségépítő tevékenységének köszönhetően javul az életminőség a településen. Kibontja a tehetséget, hozzásegít önkifejezésünkhöz, adottságaink felszínre kerüléséhez. Művészeti oktatás hiányában számos képesség maradna rejtve vagy alacsony szinten. A művészeti oktatás humanizálja és fejlettebbé teszi a világot.

A szülőt, aki már néhány foglalkozás után látja, hány tánclépést, dallamot ismer, milyen ügyesen fest, rajzol, színészkedik a gyerek, - e gyors visszajelzések erősítik meg abban a szándékban, hogy igényelje gyermeke számára a művészeti képzést, vállalja az ezzel járó összetettebb, igényesebb életvitelt, s megadja e nemes választáshoz gyermekének a teljesebb szülői támogatást is.”

5. MELLÉKLET

Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programjának helyi tanterve tartalmazza azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

A 1. sz. mellékletet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévtől és az azt követően megkezdett képzésekre.

1.sz. melléklet: Az alapfokú művészeti iskola alapprogramja